

УДК 371.123:377.112.4

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КЕРІВНИКІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ: ПОНЯТТЯ, ЗМІСТ І СТРУКТУРА

Василь Ягунов,

доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник лабораторії лабораторії "Всеукраїнський інформаційно-аналітичний центр ПТО" Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

У статті обґрунтовано поняття "інформаційно-аналітична компетентність керівників професійно-технічних навчальних закладів", визначено його зміст і структуру.

Ключові слова: інформаційно-аналітична компетентність; керівник професійно-технічного навчального закладу; зміст; структура.

Необхідність розв'язання проблеми інформаційно-аналітичної компетентності керівників ПТНЗ зумовлена підвищенням ролі інформації в суспільстві, яке має інформаційний характер, а також безпосередньо в системі ПТО. Відповідно, виникає наступна проблема – необхідність інформаційно-аналітичного супроводу всіх заходів у ПТНЗ. Основним суб'єктом інформаційно-аналітичної роботи ПТНЗ є його керівник, який має опрацювати велику за обсягом і різноманітну інформацію, здійснити її аналіз, систематизувати, узагальнити; зробити її придатною для практичного застосування всіма суб'єктами навчально-виховного процесу. Водночас, в управлінській діяльності керівники ПТНЗ мають постійно враховувати швидке старіння наукових знань, різноманітної навчальної та службової інформації тощо.

Отже, актуальність статті зумовлена такими чинниками:

- підвищенням ролі інформації в інформаційному суспільстві;
- інформаційною насиченістю системи ПТО взагалі та життєдіяльності конкретного ПТНЗ зокрема;
- необхідністю інформаційно-аналітичного супроводу всіх заходів у ПТНЗ –

управлінських, навчальних, виховних, виробничих, методичних тощо;

– упровадженням інформаційно-комунікативних технологій у процес професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників;

– інформація є "сировиною" для ухвалення основних рішень керівниками ПТНЗ тощо.

Отже, особливою поцінованим стає той керівник ПТНЗ, який здатний і готовий постійно працювати з інформацією, тобто в інформаційно-аналітичному відношенні компетентний. Така компетентність забезпечує його інформаційно-аналітичну роботу, основними напрямками якої є:

– постійний моніторинг поточних і перспективних потреб ринку праці у відповідних фахівцях різної кваліфікації;

– постійний моніторинг навчально-виховного процесу в ПТНЗ;

– комплексне сприйняття та аналіз різноманітної інформації правового, психолого-педагогічного, господарсько-економічного, кадрового, управлінського та іншого службового спрямування, які стосуються повсякденної життєдіяльності та перспектив функціонування ПТНЗ, професійної діяльності різних суб'єктів ПТНЗ і, насамперед, педагогічних

працівників, професійної підготовки випускників ПТНЗ.

Метою статті є обґрунтування поняття "інформаційно-аналітична компетентність керівників ПТНЗ" та визначення його змісту і структури.

Проблема компетентності щодо інформаційно-аналітичної сфери професійної діяльності керівників ПТНЗ нині, в порівнянні з іншими сферами компетентності, практично, не досліджена. Водночас, їх професійна діяльність управлінського спрямування має багатофункціональний та інтегральний характер; надійною передумовою її успішності є системне та своєчасне здійснення інформаційно-аналітичної роботи, яка передбачає наявність у керівників ПТНЗ розвинутих інформаційно-аналітичних знань, навичок, умінь, здатностей і професійно важливих якостей, творчого потенціалу, усвідомлення ними необхідності постійного саморозвитку та самовдосконалення як суб'єктів інформаційно-аналітичної діяльності.

Аналіз дисертаційних досліджень показує, що проблема інформаційно-аналітичної компетентності керівників ПТНЗ не була предметом наукових пошуків вітчизняних науковців. Маються тільки окремі публікації та дослідження, які стосуються, наприклад, інформаційної культури як чинника успішної професійної діяльності та соціальної захищеності особи в інформаційному суспільстві (Н. Джинчарадзе, Р. Калюжний, О. Матвієнко, Н. Новицька, Г. Павленко, Е. Сабліна, С. Сливка, М. Швець, В. Цимбалюк, Ю. Яцишин та ін.); проблеми становлення інформаційної культури педагога (Т. Демиденко [7], А. Коломієць [9]). Аналіз наукових публікацій свідчить про те, що науковці починають все більше уваги приділяти технологічним аспектам управління освітою. Зокрема, педагогічні аспекти інформатизації освіти та управління нею досліджують Т. Давиденко, П. Гурій, Г. Єльнікова, О. Єльнікова, Л. Калініна, О. Назначило, М. Плескач та ін. Проблема створення інформаційних систем управління в галузі освіти, у тому числі, в системі ПТО, була предметом досліджень В. Бикова, Н. Величко, Л. Майбороди, І. Савченко. Водночас, структура і зміст інформаційно-аналітичної компетентності керівників ПТНЗ

у педагогічних дослідженнях, практично, не представлена, окрім публікацій Т. Волкової [2–4].

Компетентність у сфері професійної діяльності являє собою систему професійних знань, навичок, умінь, здатностей, професійно важливих якостей, досвіду діяльності, позитивного ставлення до професійної діяльності, що дозволяє успішно реалізовувати посадові компетенції. Професійна діяльність керівника передбачає реалізацію багатьох функцій, у тому числі інформаційно-аналітичної. Наприклад, для директора ПТНЗ її зміст складають: аналіз та узагальнення документів; експертна оцінка інформації; опрацювання інформації з різних джерел та доведення її до суб'єктів педагогічного процесу; інформаційне забезпечення проведення різноманітних заходів у ПТНЗ тощо. Вони повинні мати ті якості, які характерні для фахівців інформаційно-аналітичної роботи: "здатність розкласти проблему на складові частини, визначити і чітко сформулювати головні, в даний період діяльності, системи, визначити значущість кожного зі змінних чинників, умов, проміжних результатів і, таким чином, здійснити комбінацію складових елементів з метою прийняття рішення з даної проблеми; здатність до дослідження протиріч у спостережуваних фактах, співставлення різних явищ, до виявлення характеру зв'язку між ними" [17, с. 12].

Проблема інформаційно-аналітичної роботи керівників ПТНЗ є актуальною проблемою, яка має багато аспектів – педагогічних, психологічних, акмеологічних, філософських тощо. Аналіз наукових джерел показує, що має місце дослідження окремих аспектів інформаційно-аналітичної діяльності фахівців (Ю. Брановський, Н. Гендіна, Ю. Зубов, В. Минкіна, Н. Сляднева та ін.), формування інформаційно-аналітичних умінь у педагогів (В. Загвазінський, Т. Климова, Е. Карпенко, Л. Кустов, О. Найн та ін.), хоча розуміння актуальності цієї проблеми серед науковців є, оскільки вони підкреслюють наявність аналітики, практично, в усіх сферах професійного управління та наголошують, що вона є передумовою прийняття раціональних управлінських рішень. Наприклад, більшість дослідників у структурі професійної компетентності педагога та керівника навчального закладу ви-

окремлюють, як правило, аналітичну складову. Ю. Дементьєва [6], М. Ковардакова [8], Н. Тоскіна [14], В. Чайка [16] досліджують різні аспекти педагогічного аналізу та педагогічної аналітики; О. Гайдамак [5], С. Бешенкова, О. Ракітіна [1; 13], Т. Волкова [2–4], І. Кузнецова [10] – компетентність у сфері інформаційно-аналітичної діяльності.

У наукових працях українських науковців наголошується на важливості процесів одержання, нагромадження, обробки і передавання інформації в інформаційно-аналітичній діяльності керівника; така діяльність дозволяє зібрати дані в цілісну картину того, що відбувається, й спрогнозувати на перспективу дії різних чинників, структур і груп інтересів [12, с. 7].

Однак, практично відсутні такі роботи щодо керівників ПТНЗ як менеджерів системи ПТО, для яких інформаційно-аналітична компетентність є важливою складовою їх управлінської компетентності. Проблема інформаційно-аналітичної компетентності керівників ПТНЗ представлена лише окремими публікаціями Т. Волкової та Л. Петренко.

Інформаційно-аналітична діяльність керівників ПТНЗ – це складова їх управлінської діяльності, яка характеризується системним пошуком, збором, експертною оцінкою, аналізом та опрацюванням різноманітної інформації, яка стосується життєдіяльності та функціонування ПТНЗ як навчально-виховного закладу та продуктивним її використанням для вирішення управлінських завдань в умовах невизначеності (неповної інформації). Відповідно, можна говорити про аналітичне мислення й аналітичну компетентність керівника ПТНЗ. Особливість аналітичної компетентності полягає у специфіці аналітичної діяльності керівника, в процесі якої об'єкти пізнання перетворюються у структури мислення, стають логічними формами, тобто способами аналізу, синтезу, категоріалізації. У процесі аналітичної діяльності керівник ПТНЗ вирішує комплекс прикладно-дослідницьких завдань: оцінювання стану навчально-виховного процесу в ПТНЗ та його складових – виховного, освітнього, розвиваючого, навчально-виробничого тощо; оцінювання фінансово-економічного стану ПТНЗ, виокремлення в ньому проблемних ситуацій та

їх порівняльний аналіз; визначення пріоритетних напрямів управлінської діяльності та виокремлення ймовірних шляхів їх вирішення.

Отже, аналітична компетентність керівника ПТНЗ – необхідна передумова його успішної аналітичної діяльності, її варто розуміти як здатність і готовність вирішувати різноманітні аналітичні завдання наукового, дослідницького, управлінського, педагогічного, господарського та іншого спрямування, що забезпечують ефективність конструювання та програмування практичного вирішення управлінських проблем у ПТНЗ. Вона є інтегральною складовою інформаційно-аналітичної компетентності керівника ПТНЗ, яка, у свою чергу, є важливою складовою його управлінської компетентності.

Інформаційно-аналітичну компетентність керівника ПТНЗ ми розуміємо, по-перше, як складову його управлінської компетентності; по-друге, як здатність і готовність до інформаційно-аналітичної діяльності в системі ПТО. Специфіка цієї діяльності пов'язана, з однієї сторони, із призначенням ПТНЗ та основними функціями, які він реалізує в системі ПТО, а з іншої – керівника ПТНЗ та його функціями як суб'єкта управління. У зв'язку з цим, така його діяльність являє собою різновид професійної діяльності фахівця, спрямований не стільки на здатність знаходити, оцінювати та використовувати певну інформацію у своїй управлінській діяльності, скільки на здатність аналізувати, оцінювати та структурувати наявну інформацію, використовувати сучасні методи, форми та засоби її опрацювання, прогнозувати на основі опрацьованої інформації розвиток конкретних явищ і процесів у ПТНЗ, та, найголовніше, – створити її придатною для "споживання" іншими суб'єктами ПТНЗ.

Інформаційно-аналітична компетентність керівника ПТНЗ – це його ставлення до інформації та критичне усвідомлення її цінності, інформаційно-аналітичні знання, навички, вміння, здатності, професійно важливі якості, особистий досвід у сфері пошуку, оцінювання, використання, збереження, аналізу, оформлення та передачі інформації за допомогою різних засобів, методів і форм інформаційно-аналітичної діяльності, що

дозволяє оперативно орієнтуватися в інформаційному просторі ПТНЗ, брати участь у його формуванні, а також успішно реалізовувати інформаційно-аналітичну функцію як суб'єкта управління в системі ПТО.

Ця складова інформаційної культури керівника ПТНЗ, визначається рівнем його професійної, фахової та управлінської підготовленості, інформаційно-аналітичним досвідом, індивідуальними здатностями, мотивованим прагненням до постійного самовдосконалення, і, водночас, відповідальним ставленням до процесів добування, оброблення та передачі різноманітної інформації у процесі реалізації посадових компетенцій. Її суттєвою особливістю є те, що змістовне наповнення зумовлено, по-перше, системою посадових компетенцій керівника ПТНЗ конкретного профілю; по-друге, специфікою конкретного ПТНЗ, що викликано його кінцевим продуктом – випускниками, професійна підготовка яких відбувається для конкретних галузей економіки; по-третє, умовами ринкової економіки, оскільки прийняття рішень керівниками відбувається в умовах невизначеності й мінливості. У таких ситуаціях інформація набуває значення не лише корисного ресурсу, а й важливого і затребуваного продукту.

Провідні ознаки інформаційно-аналітичної компетентності керівника ПТНЗ:

– має діяльнісний характер прояву, оскільки проявляється у процесі його управлінської діяльності та характеризує міру включення в професійну та фахову діяльність як суб'єкта управління у системі ПТО;

– характеризує актуальну та потенційну здатність керівника ПТНЗ кваліфіковано здійснювати інформаційно-аналітичну діяльність згідно з посадовими компетенціями, що демонструє його здатність до здійснення інформаційно-аналітичної діяльності в типових управлінських ситуаціях, а також певний потенціал, який може бути перенесений на інші професійні сфери;

– має динамічний і постійний характер, тобто володіє часовим виміром прояву;

– має суб'єктний характер прояву, оскільки проявляється в активній суб'єктній позиції щодо інформаційно-аналітичної діяльності (керівник ПТНЗ знає та усвідомлює

свої посадові компетенції і здатний цілеспрямовано їх реалізовувати);

– має системний характер, оскільки являє собою певну замкнуту систему, так як належить до певного змістовного фахового простору – інформаційно-аналітичної діяльності;

– демонструє інтегральну якість керівника ПТНЗ, яка проявляється у загальній його здатності здійснювати інформаційно-аналітичну діяльність та демонструє готовність до неї.

Суттєвий інтерес репрезентує структура інформаційно-аналітичної компетентності. Наприклад, О. Назначило, яка досліджує розвиток інформаційно-аналітичної компетентності викладачів у системі безперервної педагогічної освіти, виокремлює такі її складові: у структурному плані інформаційно-аналітична компетентність являє собою цілісну єдність когнітивного, операційного та рефлексивного компонентів, які взаємодіють між собою за типом координації та субординації [11].

Н. Фролова виділяє такі складові компетентності менеджера: інформаційні здатності; аналітичні здатності [15, с. 2].

Ми виокремлюємо основні її складові (див. табл. 1).

Наведемо стислі характеристики цих компонентів.

Ціннісно-мотиваційний компонент відображає два аспекти:

1) ціннісний: особистісне ставлення керівника ПТНЗ до інформації, сформованість аксіологічної сфери його свідомості та самосвідомості на основі обізнаності з концептуальними положеннями теорії інформації і культури, їх природи в ряду категоріальних понять світобудови, трансформації їх сутнісних характеристик в умовах становлення інформаційного суспільства, змін у формах свідомості і самосвідомості особи та фахівця в основних сферах діяльності, регулятивних нормах взаємодії різних спільнот, ціннісних орієнтаціях і творчих спрямуваннях; основний показник – ступінь усвідомлення керівником ПТНЗ ціннісних аспектів інформаційно-аналітичної діяльності та особливостей практичного застосування її результатів у своїй управлінській діяльності;

2) мотиваційний – відображає його мотиваційне ставлення до управлінської діяльності, яке включає установки на розвиток інтересу до інформаційно-аналітичних дій, умінь і здатностей, прагнення до збагачення власного інформаційного потенціалу тощо. Показники мотиваційного ставлення:

– мотиваційне ставлення керівника ПТНЗ до інформації та її цілеспрямованого системного застосування у своїй управлінській діяльності;

– ступінь усвідомлення важливості й значущості інформаційно-аналітичної компетентності керівника ПТНЗ в управлінській діяльності та її сприйняття;

– мотиваційне ставлення до формування професійної самостійності у здійсненні інформаційно-аналітичної діяльності.

Когнітивний компонент – це інформаційно-культурна ерудиція керівника ПТНЗ, що включає:

– комплекс його знань теоретичного і практичного характеру, необхідний для успішного виконання управлінських завдань із добування інформації, розуміння закономірностей процесів її опрацювання, перетворення і презентування за допомогою як традиційних, так і електронних засобів;

– комплекс цілісних уявлень про інформаційне середовище, специфіку, механізми, способи і технології його функціонування, а також здатність сприймати їх у контексті культурних характеристик педагогічного культурного середовища, його традиційних, психологічних, педагогічних та інших особливостей.

Таблиця 1

Інформаційно-аналітична компетентність керівника ПТНЗ

Структурні елементи	Зміст
Ціннісно-мотиваційний	Мотиваційне та особистісне ставлення до інформації та смислу її використання у своїй управлінській діяльності як суб'єкта управління
Когнітивний	Наявність системи інформаційно-аналітичних знань (понять, фактів, законів, закономірностей тощо) про інформаційне середовище в ПТНЗ та інформаційне суспільство, сформованість системи практичних знань про застосування інформації у своїй управлінській діяльності
Поведінково-діяльнісний: аналітично-прогностичний	Здатність до аналізу отриманої інформації та її формалізації, до порівняння, узагальнення, синтезу з даними, що є в наявності, розроблення варіантів використання інформації; до прогнозування результатів реалізації проблемної ситуації, відповідного оформлення результатів аналізу та їх передачі
інформаційно-технологічний	Загальна культура роботи з інформацією, інформаційна і комп'ютерна грамотність
інформаційно-реалізаційний	Здатність до практичного використання інформації в управлінській діяльності та в розв'язанні управлінських проблемних ситуацій у ПТНЗ
Комунікативний	Здатність дотримуватися принципів і правил поведінки та спільної діяльності в інформаційному середовищі й комунікативних системах; здатність використовувати інформацію в міжсуб'єктній взаємодії та в управлінській діяльності
Суб'єктний	Рефлексивний і саморефлексивний: осмислення, самоаналіз, саморефлексія й самооцінка керівником ПТНЗ власної управлінської діяльності та її результатів, уточнення шляхів її організації; визначення, на підставі знань і власного досвіду, оптимальних методів роботи з інформацією; рівень саморегуляції, пов'язаний із самосвідомістю в управлінській діяльності.

Поведінково-діяльнісний компонент складається із трьох елементів:

– *інформаційно-технологічної складової*, яка характеризує загальну культуру інформаційної діяльності керівника ПТНЗ в інфор-

маційному середовищі, а також його інформаційну і комп'ютерну грамотність як суб'єкта управління;

– *аналітично-прогностичної* – рівень оволодіння практичними процесами пошуку та аналізу інформації, її синтезу, порівняння, абстрагування, узагальнення та конкретизації, ступеня розвиненості провідних якостей інтелекту – гнучкості й критичності практичного мислення, здатності до аналогій та інших творчих мисленневих операцій, розробки поліваріантного та альтернативного варіантів використання і прогнозування результатів, водночас, включає усвідомлення ймовірних наслідків вирішення проблемних ситуацій, а також передбачає наявність навичок, умінь і здатностей відповідного оформлення опрацьованої інформації та її використання в управлінській діяльності;

– *інформаційно-реалізаційної* – поведінку керівника в управлінській ситуації, що проявляється у знанні та практичному врахуванні особливостей поведінкових сценаріїв роботи з інформацією в педагогічному середовищі ПТНЗ та урахування педагогічно-культурного контексту інформації у процесах її застосування в управлінській діяльності.

Комунікативний компонент характеризує рівень його інформованості щодо цілей, сутності, технологій, методик і особливостей педагогічного спілкування та міжособистісної взаємодії в педагогічному середовищі, володіння специфічними для педагога та управління технологіями, прийомами, способами й засобами міжособистісної взаємодії, що проявляється у здатностях керівника ПТНЗ до:

– творчого використання інформації у процесі активної міжособистісної взаємодії в системі "людина-людина" в ході інформаційно-аналітичної діяльності;

– нестандартного творчого вирішення людських проблем за допомогою інформації, що виникають у процесі спілкування та активної міжособистісної взаємодії в системі "лю-

дина-людина", з особистісною відповідальністю за її конструктивний і результативний характер;

– гнучкого й конструктивного ведення діалогу та активної міжособистісної взаємодії в системі "людина-людина" у процесі реалізації управлінських функцій.

Суб'єктний компонент визначається свідомою активністю керівника ПТНЗ як творчого суб'єкта управлінської діяльності в системі ПТО, життєва функція самосвідомості якого полягає в самодетермінації, саморегулюванні та самоуправлінні власною поведінкою й управлінською діяльністю, створенні неповторного індивідуального творчого стилю цієї діяльності на основі усвідомлення, самоаналізу та самооцінювання власної поведінки і діяльності в педагогічному середовищі, а також їх результатів; самоідентифікації себе як суб'єкта культури рідної країни, носія системи професійних і фахових цінностей як педагога та керівника, найважливішою з яких є почуття любові до дітей, толерантність, терплячість тощо. Він є базовим компонентом, що забезпечує актуалізацію всіх інших компонентів його інформаційно-аналітичної компетентності, сприяє творчому прояву інформаційно-культурного потенціалу, і за його нерозвинутості цей потенціал не може бути в повному обсязі реалізованим і мати творчий характер.

Висновок: таким чином, ми проаналізували інформаційно-аналітичну компетентність сучасного керівника ПТНЗ, особливості прояву якої зумовлені багатьма чинниками, серед яких провідним є суб'єктний чинник, тобто залежність її розвиненості від особистості керівника ПТНЗ та його відбуття як суб'єкта управління в системі ПТО.

Перспективні напрями подальших наукових пошуків. Конкретизація змісту кожного компонента інформаційно-аналітичної компетентності сучасного керівника ПТНЗ та визначенні їх показників.

Література

1. *Бешенков С.А.* Информация и информационные процессы / С. А. Бешенков, В. Ю. Лыскова, Е. А. Ракитина // Информатика и образование. – 1998. – № 6-8. – С. 39–50.
2. *Волкова Т.В.* Концептуальні підходи до формування інформаційно-аналітичної компетент-

ності інженера-педагога в галузі інформаційної безпеки / Т. В. Волкова // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі : зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2009. – № 2. – С. 72–76.

3. Волкова Т.В. Методичні підходи до формування інформаційно-аналітичного середовища управлінської діяльності ПТНЗ / Т. В. Волкова // Професійно-технічна освіта. – 2010. – № 2. – С. 14–19.

4. Волкова Т.В. Формування інформаційно-аналітичної діяльності майбутнього інженера-педагога / Т. В. Волкова // Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі : зб. наук. пр. Нац. металург. акад. України. – Д., 2008. – Вип. 5. – С. 169–176.

5. Гайдамак Е.С. Развитие информационно-аналитической компетентности будущего магистра физико-математического образования (в условиях реализации магистерской программы 540204 Информатика в образовании) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Е. С. Гайдамак. – Омск, 2006. – 181 с.

6. Дементьева Ю.В. Формирование аналитических умений и навыков в процессе профессиональной педагогической деятельности : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Ю. В. Дементьева. – Москва, 2003. – 174 с.

7. Демиденко Т.М. Інформаційна культура сучасного вчителя : [навч. посібник] / Черкаський держ. ун-т ім. Богдана Хмельницького ; Т. М. Демиденко. – Черкаси, 2003. – 96 с.

8. Ковардакова М.А. Формирование у студентов умения анализировать педагогический процесс в дошкольном учреждении : дис. ... канд. пед. наук / М. А. Ковардакова. – М., 1990. – 244 с.

9. Коломієць А.М. Інформаційна культура вчителя початкових класів : [монографія] / Вінницький держ. педагогічний ун-т ім. Михайла Коцюбинського ; Коломієць Алла Миколаївна. – Вінниця : ВДПУ, 2007. – 379 с.

10. Кузнецов И.Н. Информация: сбор, защита, анализ : [учебник по информационно-

аналитической работе] / И. Н. Кузнецов. – М. : ООО Изд-во Яуза, 2001. – 320 с.

11. Назначило Е.В. Развитие информационно-аналитической компетентности преподавателя в процессе непрерывного педагогического образования : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Назначило Елена Валерьевна. – Магнитогорск, 2003. – 193 с.

12. Практичні аспекти інформаційно-аналітичної роботи : [навч. посіб.] / Кол. авт. ; за заг. ред. С. О. Телешуна. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 44 с.

13. Ракитина Е.А. Построение методической системы обучения информатике на деятельностной основе : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Е. А. Ракитина. – Москва, 2002. – 485 с.

14. Тоскина Н.А. Формирование умений педагогического анализа в процессе подготовки резерва руководителей общеобразовательных школ : автореф. дисс. канд. пед. наук. – Л., 1988. – 18 с.

15. Фролова Н.В. Организационно-педагогические условия формирования профессиональных компетенций у студентов управленческих специальностей [Электронный ресурс]. / Н. В. Фролова. – Режим доступа: http://www.yspu.yar.ru/vestnik/pedagoga_i_psychology/32_3. – Назва з екрану.

16. Чайка В.М. Формирование готовности будущего учителя к педагогическому анализу (на материале подготовки учителя начальной школы) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 / В. М. Чайка. – Киев, 1990. – 19 с.

17. Шапиро С.Б. Знакомтесь: современный менеджер (портрет в интерьере рынка) / С. Б. Шапиро, В.В. Тарасенко. – Х. : ЧП "Аркаир", 1997. – 100 с.

Василий Ягунов

Информационно-аналитическая компетентность руководителей профессионально-технических учебных заведений: понятие, содержание и структура

В статье обосновано понятие "информационно-аналитическая компетентность руководителей профессионально-технических учебных заведений", определено его содержание и структуру.

Ключевые слова: информационно-аналитическая компетентность; руководитель профессионально-технического учебного заведения; содержание; структура.

Vasyl' Yagunov

Special features of ergonomics for the CRT field of electronic textbooks for the system of vocational education

The article proves a concept "Information-analytical competence of vocational schools directors", its definition and structure is given.

Key words: information-analytical competence; vocational school director; definition; structure.